

Savonlinna

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019

Savonlinnan kaupunki

Tarkastuslautakunta
26.5.2020

SAVONLINNA.FI

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	3
2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TYÖSKENTELEY VUONNA 2019.....	4
Tehtävät ja toiminnan tarkoitus.....	4
Kokoonpano.....	6
Toimintamuodot ja työskentelyn lähtökohta	7
3. TASEKIRJAN LAATU, LUOTETTAVUUS JA KEHITTÄMISTARVE.....	7
4. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI.....	8
5. KAUPUNGIN ELINVOIMAISUUDEN TARKASTELUA.....	9
Väestö.....	9
Työllisyys.....	9
Elinkeinoelämä.....	10
Kuntalaisten osallistuminen	11
6. ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN.....	12
Talous.....	12
Keskushallinto	13
Sivistystoimen toimiala.....	15
Tekninen toimiala.....	18
Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	23
7. HENKILÖSTÖ.....	24
Yleistä.....	24
Työhyvinvointi ja poissaolot.....	25
8. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI.....	26
9. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA SEKÄ KONSERNIVALVONTA.....	27
10. YHTEENVETO.....	28
11. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE.....	28

1. JOHDANTO

Tässä vuoden 2019 arviointikertomuksessa on tuotu esille niitä tarkastuslautakunnan mielestä olennaisia asioita, joiden tulisi herättää valtuustossa keskustelua ja jotka otettaisiin huomioon tulevaa toimintaa suunniteltaessa. Lautakunta esittää valtuustolle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä on arvioitu tasekirjan, päätösten ja tilinpäätöksen pohjalta sekä johtavien viranhaltijoiden ja asiantuntijoiden kuulemisten perusteella.

Puheenjohtajan mietteitä

Miten kuntapolitiikka jaksaa?

Kuntien taloudellinen tilanne vaihtelee kovasti, mutta suurimmalla osalla kunnista taloudellinen tilanne on heikko. Savonlinnassakin on menty huonompaan suuntaan. Taseeseen on kertynyt alijäämää ja velkamäärä on kasvanut. Miten tähän on tultu? Kuntatalouden menot ovat kasvaneet tuloja nopeammin ja sitä kautta taloudet ovat heikentyneet, on eletty yli varojen. Menojen kasvua ovat vauhdittaneet palvelutarpeen kasvu ja valtionosuuden pieneneminen. Taseessa oleva alijäämä on kuntalain mukaan katettava seuraavan kahden vuoden aikana, ettei kunta ajaudu kriisikunnaksi.

Tulojen ja menojen epätasapaino näyttää jatkossakin pysyvän mittavana, myös lainakanta jatkaa kasvuaan. Kuntatalouden sopeuttamistarve on suuri. Vakauden turvaaminen edellyttää myös Savonlinnassa rakenteellisia uudistuksia. Lisäksi tulee jatkaa omia taloutta vahvistavia toimenpiteitä.

Savonlinnassa väki on vähentynyt, tosin muuttotappiokierre on tasautunut. Lakisääteiset palvelut täytyy turvata kaupunkilaisille ja yhä kasvavat kulut täytyy hoitaa pienemmällä asukas- ja veronmaksajamäärällä. Työpaikat vähenevät, verotulot pienenevät ja palveluja karsitaan. Mitä siitä seuraa? Seuraa kierre, jossa muutetaan kiihtyvällä vauhdilla isompiin kasvukeskuksiin. Maaseutu autioituu ja kunnat kuihtuvat.

Päättäjien on viimeinkin herättävä ja tehtävä päätöksiä, jotka saattavat olla kuntalaisille vaikeita hyväksyä. Päätökset on tehtävä kaupungin talouden tasapainoon saattamiseksi ja elinvoiman säilyttämiseksi.

Markku Nousiainen
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TYÖSKENTELELY VUONNA 2019

Tehtävät ja toiminnan tarkoitus

Tarkastuslautakunta on lakisääteinen toimielin, jonka valtuusto kuntalain 121 §:n mukaan asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään valtuustolle vuosittain annettavassa arviointikertomuksessa.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, lautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella, sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä. Lisäksi lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista.

Savonlinnan kaupungin hallintosäännön 49 §:n mukaan, sen lisäksi mitä kuntalaissa säädetään, lautakunnan on seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista. Lautakunnan on tehtävä tarvittaessa esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi ja huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Lisäksi lautakunnan on tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan toiminta ja tehtävä on osa kunnan ohjausjärjestelmää. Lähde: Suomen Kuntaliitto: Kehittyvä tarkastuslautakunta tavoitteiden toteutumisen ja tuloksellisuuden arvioijana, 2018

Kuntastrategia:

Valtuusto hyväksyy kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden pitkän tähtäimen tavoitteet.

Talousarvio- ja suunnitelma, toteuttaa kuntastrategiaa:

Valtuusto hyväksyy kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet talousarviovuodelle ja suunnitelmakaudelle.

Tilinpäätös:

Hallitus antaa toimintakertomuksessa selvityksen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta. Tilintarkastuksen jälkeen valtuusto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden.

Arviointikertomus:

Tarkastuslautakunnan arvio, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja taloudentavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kunnanhallituksen lausunto:

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä joihin se on ryhtynyt arviointikertomuksen johdosta.

Kokoonpano

Kaupunginvaltuusto on valinnut tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi vuosille 2017-2021. Tarkastuslautakunnassa on hallintosäännön mukaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka ovat valtuutettuja, sekä yhdeksän (9) muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan jäsenet 31.12.2019

Nousiainen Markku, puheenjohtaja
Valkonen Esa, varapuheenjohtaja
Condit Stephen
Hannonen Tapani
Jantunen Mikko

Kiesiläinen Merja
Loikkanen Marjut
Nousiainen Marja Sisko
Ronkanen Teija
Pulkkinen Timo
Vuorinen Eeva 25.3.2019 alkaen
(Immonen Merja 25.3.2019 saakka)

Varajäsenet

Penttinen Oiva
Haverinen Urpo
Liefländer-Leskinen Luise
Repo Esko
Laitinen Pekka 9.12.2019 alkaen
(Kokkonen Jori 9.12.2019 saakka)
Kurki-Norrena Ulla
Immonen Jouko
Luukkainen Sirpa
Koponen Arto
Suokas Aila
Laamanen Jari

Tarkastuslautakunnan esittelijänä, sihteerinä ja kokousasioiden valmistelijana on toiminut sisäinen tarkastaja Soili Leinonen (sijaisenaan 1.2.-31.7.2019 Pia Oksanen) ja 1.2.2020 alkaen toimialasihteerinä Sanna Rautiainen (tarkastuslautakunta 12.2.2020 § 17).

Vuoden 2019 hallinnon ja talouden tarkastajana on toiminut valtuuston 27.3.2017 § 28 tilintarkastusyhteisöksi valitsema PwC Julkistarkastus Oy (nyk. KPMG Julkistarkastus Oy) ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Elina Hämäläinen.

Toimintamuodot ja työskentelyn lähtökohta

Tarkastuslautakunta kokoontui 18 kertaa vuoden 2019 aikana. Lisäksi 30.10.2019 järjestettiin arviointi- ja strategiapäivä toimialojen ja keskushallinnon johtavien viranhaltijoiden kuulemista varten. Valtuustokaudelle 2017 – 2021 on laadittu toimintasuunnitelma, johon vuoden 2019 toimintaohjelma on pohjautunut. Kevään 2020 toimintaohjelma hyväksyttiin 3.12.2019 pidetyssä kokouksessa.

Tarkastuslautakunta on perehtynyt valtuuston asettamiin tavoitteisiin ja kaupunginhallituksen toimintakertomuksessa (tasekirja) esittämään tavoitteiden toteutumista koskevaan raportointiin. Lautakunta on tutustunut kaupungin toimintaan pöytäkirjojen, toimintaa ja taloutta koskevien raporttien sekä pyytämiensä selvitysten avulla. Tämän arviointikertomuksen laatimista varten tarkastuslautakunta on kokouksissaan syksyn 2019 ja kevään 2020 aikana kuullut kaupungin johtavien viranhaltijoiden lisäksi, pääluottamusmiehiä, työsuojeluvaltuutettuja ja sisäistä tarkastajaa.

Lautakunta on toimintakauden alussa päättänyt, että tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet ilmoittavat kirjallisesti tiedossaan olevat lautakuntatyöhön vaikuttavat sidonnaisuudet. Ilmoitetut esteellisyydet on otettu arviointityössä huomioon.

Tilintarkastaja on suorittanut työnsä vuoden 2019 tarkastusohjelman mukaisesti ja antanut kuntalain 125 §:n mukaisen tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastajan 20.5.2020 päiväämä tilintarkastuskertomus ei sisällä sellaisia kuntalain 125 §:n 2. momentissa tarkoitettuja muistutuksia, joiden johdosta tarkastuslautakunnan olisi tullut ryhtyä ko. pykälän 3. momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

3. TASEKIRJAN LAATU, LUOTETTAVUUS JA KEHITTÄMISTARVE

Tasekirja antaa pääosin luotettavan vaikutelman tarkastuslautakunnan arvioitavana olleista valtuuston asettamista toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Tarkastuslautakunnan toteaa, että tasekirjan luotettavuus on parantunut aikaisemmista vuosista. Tavoitteiden toteutumista kuvaavat värimerkinnot ja tekstit yhdessä tekevät tasekirjasta selkeän.

Tarkastuslautakunta toivoo tasekirjaan perusteluja niiden tavoitteiden kohdalle, jotka eivät ole toteutuneet.

4. EDELLISEN VUODEN ARVIINTIKERTOMUKSEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kaupunginvaltuusto merkitsi 24.6.2019 tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti tiedoksi Savonlinnan kaupungin arviointikertomuksen vuodelta 2018 ja päätti pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kaupunginhallituksen selvityksen niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa viimeistään kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Kaupunginvaltuusto merkitsi 30.9.2019 tiedoksi arviointikertomuksessa 2018 esille tuotuihin asioihin laaditut selvitykset ja tehdyt toimenpiteet.

Kuten aikaisempinakin vuosina tarkastuslautakunta edellyttää selkeämpiä ja konkreettisempia vastauksia arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin.

5. KAUPUNGIN ELINVOIMAISUUDEN TARKASTELUA

Väestö

Savonlinnan väkiluku oli vuoden 2019 lopussa 32 998, muutosta edelliseen vuoteen oli -613 henkilöä (muutos -1,8%).

Väestön ikäjakauma kaupungissa oli 0-14v. 12%, 15-64v. 56% ja yli 65v. 32%.

Vuoden 2019 aikana Savonlinnassa syntyi 160 lasta, kun koko maassa syntyvyys oli 45 597. Viimeksi yhtä vähän lapsia syntyi nälkävuotena 1868 ja 1830-luvun lopulla. Syntyvyyden hälyttävä mataluus on koko maan ongelma, joka korostuu Etelä-Savossa.

Koko Etelä-Savossa väestö väheni 2235 hengellä vuonna 2019. Väestön kokonaiskehitykseen vaikuttaa eniten maakunnan ikääntyneisyys. Etelä-Savossa on maan voimakkain luonnollinen väestönmuutos, eli ihmisiä kuolee enemmän kuin syntyy.

Maakunnittaisten tietojen mukaan väkiluku kasvoi vuonna 2019 vain Uudellamaalla, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla.

Työllisyys

Työllisten määrä Savonlinnassa vuoden 2019 lopussa oli 14 842, jossa on laskua edelliseen vuoteen 559, (muutos -3,7%). Savonlinnan työttömyysaste joulukuun lopussa oli 12,1%, joka oli 0,8% alhaisempi kuin vuonna 2018.

Kaupungin omassa toiminnassa on panostettu pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Päävastuullinen toimija työllistämässä oli kaupungin työllisyyspalvelut yhdessä muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Työllistämisen piirissä vuonna 2019 oli 253 henkilöä, joista nuoria oli 68, velvoite-työllistettäviä 45 ja oppisopimuskoulutuksessa olevia 11. Palkkatukityöllistäminen jouduttiin keskeyttämään alkuvuodesta koko kaupungin henkilöstöön kohdistuneen yt-menettelyn takia.

Savonlinnan kaupunki hyväksyttiin mukaan työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyden kuntakokeiluun vuoden 2019 lopulla. Kokeilun on tarkoitus käynnistyä 1.1.2021 ja se päättyy 30.6.2023 (tem.fi/työllisyyskokeilut)

Elinkeinoelämä

Vuonna 2019 Savonlinnan elinkeinoelämässä tapahtui paljon positiivista kehitystä. Tasekirjan mukaan uusia yrityksiä perustettiin 145 kpl, vanhoja lopetti 64 kpl, joten nettoperustanta oli 81 kpl.

Teollisuuden alalla merkittävää oli Metsäliiton 52 M€ tehdasinvestointi. Punkaharjun kertopuutehtaan 3. vaihe valmistui toukokuussa.

Matkailun alalla on tehty elinvoimaa tukevia toimia. Kansallinen kaupunkipuisto- ja kulttuuripääkaupunkihankkeet tukevat ympärivuotista matkailua. Myös yritysten kanssa neuvoteltiin useista investointihankkeista. Kaupunginhallituksen päätöksellä, kaupunki puolsi myös Saimaan esittämistä Unescon maailmanperintökohteeksi. Hakuprosessi kestää noin kolme vuotta.

Päätös Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistymisestä vahvistaa Savonlinnan alueen elinvoimaa tulevaisuudessa. Syväoron rajanylityspaikka avataan kansainväliselle liikenteelle vuonna 2025.

Teknologiapuiston neljäs laajennusvaihe käynnistyi ja viidennen vaiheen neuvottelut etenivät. Teknologiapuisto Nohevassa sijaitsee innovatiivinen osaaja- ja asiantuntijakeskittymä ja toimintaympäristö on erikoistunut palvelemaan erityisesti puunjalostuksen, metsäteollisuuden, biotalouden sekä ympäristö- ja energiatekniikan aloja. Teknologiapuistossa työskentelee jo nyt noin 300 työntekijää. Tutkimus- ja tuotekehityshenkilöstöä alueella on noin 50. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk kouluttaa Nohevassa insinöörejä. Viime vuonna Noheva valittiin opetusministeriön toimesta biotalouden lippulaivaksi.

Teknologiapuisto

Kuntalaisten osallistuminen

Kuntalain 22 §:n mukaan valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palveluiden käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunta voi vapaasti päättää siitä, miten se tämän velvollisuutensa käytännössä toteuttaa. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ovat vahvasti esillä, ja ne on turvattu myös useissa erityislaeissa.

Kuntalainen voi vaikuttaa kaupungin asioihin äänestämällä joka neljäs vuosi järjestettävissä kuntavaaleissa. Kuntalaisilla on myös muita vaikuttamismahdollisuuksia, muun muassa aloitteiden tekeminen, palautteen ja kysymysten lähettäminen, yhteyden ottaminen luottamushenkilöihin ja viranhaltijoihin sekä osallistuminen yleisötilaisuuksiin, kyselyihin ja keskusteluun. Savonlinnan kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Valtuustoaloitteita tehtiin vuoden 2019 aikana yhteensä 16.

Kuntalaisaloitteet

Kuntalain 5 luvun 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Vuonna 2019 kaupungille saapui 7 kuntalaisaloitetta, joissa on ollut lähettäjän yhteystiedot. Kirjaamo on lähettänyt saapuneet aloitteet suoraan sisällöstä vastaavalle toimialalle/viranhaltijalle. Kaupunginvaltuusto on 30.3.2020 § 17 merkinnyt tiedoksi vuoden 2019 kuntalaisaloitteet ja niiden johdosta tehdyt toimenpiteet.

Kumppanuuspöydät

Savonlinnan kaupungin lähidemokratiamalli edistää asukkaiden mahdollisuuksia viedä heille itselleen ja lähiympäristölleen tärkeitä asioita valmisteluun ja kaupungin päätöksentekoon. Lähidemokratiamallia koordinoi ”Lähde vaikuttaa”-hanke.

Lähidemokratia perustuu vapaamuotoisten tapaamisten eli kumppanuuspöytien kokoontumisiin kaupunginvaltuuston viidellä alueella. Alueet ovat Savonlinnan keskusta-alue, Kerimäki, Sääminki, Punkaharju ja Savonranta. Kumppanuuspöydät kokoontuvat kahdesti vuodessa. Kokoontumisten välissä lähidemokratiamallia ohjaa työryhmä, joka muodostuu alueellisista puheenjohtajista.

Miten kumppanuuspöytien tuomat esitykset ovat edenneet päätöksentekoon?

Miten kumppanuuspöydissä esityksen tehnyt

kaupunkilainen voi seurata aloitteensa etenemistä?

Miten yhteistyö kaupungin ja kumppanuuspöytien kanssa on toiminut?

6. ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMINEN

Tässä luvussa käydään läpi asetettujen strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista yleisesti sekä toimialoittain.

Talous

Vuoden 2019 tilinpäätös oli 6 M€ alijäämäinen. Taseeseen on kertynyt alijäämää yhteensä 9,7 M€, joka on kuntalain mukaan katettava tämän ja seuraavan tilinpäätösvuoden aikana. Tarkastuslautakunta on huolestunut Savonlinnan kaupungin alijäämän kasvusta.

Verotulokertymä jäi 6,1 M€ alle talousarvion, johtuen mm. tuloverorekisterin käyttönotosta vuonna 2019. Kiinteistöverojen kertymä jäi 0,5 M€ alle talousarvion.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota kaupungin lainakannan suureen määrään, joka on tasekirjan mukaan 124 M€. Edelliseen vuoteen kasvua tuli lähes 14 M€. Lainamäärä oli 3754 €/asukas, kasvua 473 €/asukas. Kuntien keskimääräinen lainakanta oli 3360 €/asukas.

Savonlinnan lainanhoitokate on heikko ja omavaraisuusaste alhainen. Vuosikate ei ole riittänyt kattamaan poistoja enää vuosina 2018 ja 2019. Lähes puolet vuoden 2019 investoinneista on jäänyt lainarahalla rahoitettavaksi.

Talousarvion 2019 ja taloussuunnitelman 2019-2022 hyväksymisen yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti kaupungin talouden tasapainotuksesta, johon vuodelle 2019 sisältyi 300 000 euron suuruinen henkilöstömenoleikkaus ja 219 000 euron suuruinen toimintamenoleikkaus. Henkilöstömenoleikkaukset toteutettiin yt-menettelyn kautta alkuvuodesta 2019. Kaupunginhallitus hyväksyi neuvottelutuloksen 15.4.2019. Tasekirjan mukaan toimialoille asetetut toimintakululeikkaukset toteutuivat yli asetetun tavoitteen.

Asetetut henkilöstö- ja toimintamenoleikkaukset toimialoittain:

	Henkilöstömenot	Toimintamenot
Keskushallinto	15 054 e	41 000 e
Sivistystoimi	201 087 e	0 e
Tekninen toimi	83 849 e	178 000 e

(Lähde TP 2019)

Tarkastuslautakunta näkee myönteisenä sen, että kaikki toimialat ja myös Sosteri pysyivät melko hyvin budjettiraameissa. Kuntalaisten palvelut pystyttiin tuottamaan edelleen laadukkaasti.

Keskushallinto

Keskushallinnon tehtävänä on tuottaa tarvittavia hallinto-, kehittämis-, elinkeino-, maaseutu elinkeino-, maaseutuhallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluja. 31.12.2019 koko keskushallinnon henkilömäärä oli 99 (vakinaiset ja määräaikaiset).

Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden tavoitteena oli hyvinvointisuunnitelman päivittäminen ja ikääntymispoliittisen strategian laadinta. Molemmat valmistuivat ja kaupunginvaltuusto hyväksyi ne 20.5.2019. Hallintopalveluiden alaisuudessa toimii tietosuoja-asetuksen mukainen tietosuojavastaava, jonka työn vakiinnuttaminen oli vuoden 2019 tavoitteena.

Tietosuojavastaava aloitti työssään maaliskuussa 2019. Tietosuoja ryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa ja kokouksissa käydään läpi tietosuojaan liittyviä asioita. Osaamista löytyy ja varahenkilö järjestelmäkin on tietosuojavastaavan osalta kunnossa. Voidaan todeta, että tietosuoja-asiat ovat kaupungissamme hyvällä mallilla. Toki korjattavaakin löytyy, ihan arkisissa tietoturva-asioissa ja haasteena onkin tietosuojan tärkeyden jalkauttaminen kaikille toimialoille osaksi arkea.

Havaittuihin tietoturvaan liittyviin puutteisiin ja loukkauksiin pitää välittömästi puuttua ja työntekijöitä pitää kannustaa ilmoittamaan heti havaitsemistaan puutteista ja väärinkäytöksistä. Koulutukseen pitää panostaa, koska sitä kautta tietotaitoa pystytään pitämään ajan tasalla. Myös kaikkiin hankintoihin pitäisi saada liitteeksi tietosuoja ohjeet, koska nyt niitä ei vielä kaikissa ole. Samoin sosiaalisen median ohjeita tulee päivittää.

Miten hyvinvointisuunnitelman ja ikääntymispoliittisen strategian toteutumista seurataan vaikutusten arviointien kautta?

Miten tietosuojavastaavan työ on kehittänyt henkilöstön osaamista?

Miten tietojärjestelmien ajan tasalla pitoa seurataan?

Sosiaali- ja terveystoiminta

Sosiaali- ja terveystoimintojen järjestämisvastuu siirtyi Itä-Savon sairaanhoitopiirille 1.6.2019 alkaen. Keskussairaalan asemaa ei vielä ole saatu varmistettua.

Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Teknologiapuiston aluetta ja toimintoja on kehitetty vuonna 2019 ja kehittäminen jatkuu edelleen.

Tavoite kaupunkikeskustan kaupallisesta vahvistamisesta on toteutunut osittain. Tasekirjan mukaan Savonlinnan keskustan elinvoima on jatkanut hiipumista vuoden 2018 tasosta, Sakke ry:n toimintaa on kuitenkin vahvistettu ja tapahtumatarjontaa lisätty.

Tasekirjan mukaan Savonlinnan työttömyys laski vuonna 2019 0,8% mikä on tarkastuslautakunnan mielestä hyvä asia. Tasekirjan mukaan työllisten määrä 2019 vastaavasti laski peräti 559 (-3,7%). Tarkastuslautakunta näkee huolestuttavana suuntauksena työllisten määrän suuren vähenemisen.

Työllisyyspalveluiden yhtenä tavoitteena oli, että alle 30 vuotiaiden työttömyys vähenee ja nuorten työttömyys vähenikin 18%.

Millä toimenpiteillä kaupunkikeskustan elinvoimaa on vahvistettu tulevaisuutta varten?
Mitä toimenpiteitä elinkeinojaosto on tehnyt, että työllisten määrä saadaan nousemaan?
Johtuiko työttömyyden lasku väestön pois muutosta Savonlinnasta?

Sivistystoimen toimiala

Sivistystoimen palvelualueeseen kuuluvat varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus, lukiot, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut. Osa palveluista, kuten varhaiskasvatus, perusopetus ja kirjasto, ovat lakisääteisiä. Osa palveluista, kuten museotoiminta on kunnalle vapaaehtoista toimintaa. 31.12.2019 koko sivistystoimialan henkilömäärä oli 695 (vakinaiset ja määräaikaiset).

Sivistystoimen pitkän tähtäimen suunnitelma, koulutuspolun kehittäminen varhaiskasvatuksesta perusopetuksen sekä lukion kautta korkea-asteelle jäi osittain toteutumatta. Tämä oli tavoitteena jo vuonna 2018.

**Miksi kaikkien kouluasteiden yhteisten koulutussuunnitelmien
laatiminen aloitettiin vasta joulukuussa 2019?
Miten suunnitelmien viivästyminen on vaikuttanut kehittämistyöhön?**

Perusopetus ja lukio

Lukio-opetuksen osalta tavoitteet toteutuivat pääosin. Perusopetuksessa yhtenä tavoitteena oli, että oppilaskohtainen hinta on lähellä verrokkikuntien keskimääräistä oppilashintaa ja oppilaiden määrä/ryhmä on lähellä verrokkikuntien keskimääräistä suhdelukua. Savonlinnassa oppilaskohtainen hinta perusopetuksessa v. 2019 oli 8629e/oppilas ja ryhmäkoko keskimäärin 17,22 oppilasta/ryhmä. Tasekirjan mukaan tämä tavoite oli toteutunut vaikka samalla todettiin, että verrokkikuntien tietoja ei ollut saatavissa.

Tarkastuslautakunta on huolestunut siitä, että noin joka 7. perusopetuksen oppilas tarvitsee oppimiseen jonkinlaisia tukitoimia. Tämä aiheuttaa koulutyöhön haasteita ja ylimääräistä kuormitusta.

**Miten oppilasmäärien väheneminen on huomioitu opetusmenetelmien kehittämisessä?
Miten koulujen välistä yhteistoimintaa on kehitetty?
Miten erityisen tuen tarpeeseen vastataan, myös alueellinen tasa-arvo huomioiden?**

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen yhtenä toiminnallisena tavoitteena oli perheiden kohtaamispaikan toimintamallin kehittäminen ja kohtaamispaikan perustaminen. Kohtaamispaikka aloitti toimintansa 1.8.2019 avoimen päiväkodin yhteydessä. Myös moniammatillinen varhaisen palvelutarpeen arviointimalli luotiin ja otettiin käyttöön yhteistyössä Sosterin kanssa vuoden 2019 aikana. Tarkastuslautakunta näkee erittäin tärkeänä edellä mainitut, lapsiperheille suunnatut ennaltaehkäisevät palvelut ja niiden kehittämisen.

Varhaiskasvatuksen asiakkaille suunnatun asiakastyytyväisyyskyselyn tulostavoite toteutui, tuloksen ollessa 4,5 asteikolla 1-5. Tästä voidaan päätellä, että savonlinnalaiset ovat tyytyväisiä saamiinsa varhaiskasvatuksen palveluihin.

Varhaiskasvatuksen tulosalueella tavoitteista vuonna 2019 jäi toteutumatta päiväkotien 100% täyttöaste. Päiväkotien täyttöaste on 90% Savonrannan päiväkodin alhaisesta täyttöasteesta (47,29%) joutu.

**Uuden lakimuutoksen myötä lapsimäärä / hoitaja tulee laskemaan,
miten tähän on varauduttu?**

**Miten perheiden kohtaamispaikan toiminta on lähtenyt liikkeelle
ja onko vaikutuksia nähtävissä?**

Kulttuuripalvelut

Kirjastotoimen tavoitteena oli parantaa kirjastopalveluiden saatavuutta omatoimikirjastojen avulla Punkaharjulla ja Kerimäellä sekä itsepalveluaukioloajan avulla Savonrannalla. Omatoimikirjastojen toteuttaminen käynnistettiin syksyllä 2019 ja ne avautuivat alkuvuonna 2020.

Tarkastuslautakunta näkee positiivisena, että kirjaston toimintaa on kehitetty ja kirjastopalveluiden saatavuutta parannettu. Käyttäjien kokemuksia kuullaan varmasti jatkossa. Positiivista on myös, että sekä kirjaston että museon kävijämäärät ovat tasekirjan mukaan nousseet viime vuodesta (kirjasto +21066 ja museo +1352).

Punkaharjun kirjasto

Vapaa-aikapalvelut / nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön tavoitteena oli tavoittaa vähintään 200 syrjäytymisuhassa olevaa nuorta. Syrjäytymisvaarassa olevia nuoria tavoitettiin 175.

Miten tavoitettujen nuorten ohjaaminen kohti elämänhallintaa eteni ja miten se on nähtävillä?

Valtuusto päätti vuoden 2019 talousarviossa, että kirjastoauton kuljettajan tehtävä täytetään, miksi tätä päätöstä ei laitettu täytäntöön vuonna 2019?

Tekninen toimiala

Tekninen toimiala huolehtii kaavoituksesta, maanhankinnasta ja -luovutuksesta, kiinteistönmuodostuksesta, kunnallisteknisistä palveluista, aravalain mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä, tiepalveluista, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, vesihuoltolaitoksista, toimitilapalvelusta sekä ruoka- ja siivouspalveluista.

Logistiikkayksikkö suunnittelee ja kilpailuttaa kunnan vastuulla olevaa henkilöliikennettä. Hankintayksikkö opastaa ja kilpailuttaa hankintalain mukaista tavara- ja palveluhankintaa yhteistoiminta-alueellaan. 31.12.2019 koko teknisen toimialan henkilömäärä oli 254 (vakinaiset ja määräaikaiset)

Kunnallistekniset palvelut

Yksikkö huolehtii katujen, kevyen liikenteen väylien, puistojen ja torien suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Hoidettavia katuja oli yhteensä 233 km, kevyen liikenteen väyliä 63 km, katuvaloverkosta 300 km ja puistoja 73 ha.

Joel Lehtosen puisto

Joulukuussa 2018 valmistuneen liikenneturvallisuus suunnitelman mukaisesti liikenneturvallisuuden parantamistoimenpiteitä aloitettiin vuoden 2019 aikana. Ensisijaisesti toimenpiteitä on tehty koulujen läheisyydessä. Ajoradoille on lisätty hidasteita, suojateitä on näkevytetty ja nopeusrajoituksia tarkastettu. Lisäksi nopeusnäyttötauluja on lisätty eri puolille kaupunkia.

Nopeusnäyttö Mertalan koulun läheisyydessä

Sorapäälysteisiä katuja on kaupungin ylläpitämästä katuverkostosta 40%, mikä on suhteellisen paljon. Katuja päällystetään teknisen lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti, ja kunnossapidossa on ollut tavoitteena säilyttää nykyinen hoitotaso, määrärahojen puitteissa.

Tasekirjan mukaan kunnallisteknisten palveluiden määrärahat ylittivät 895 000 €. Tasekirjassa ei ole mainintaa ylityksen syystä. Tarkastuslautakunta kiinnitti asiaan huomiota jo viime vuonna, jolloin ylitystä oli myös huomattavan paljon.

Tarkastuslautakunnan tietoon on tullut, että korjausvelan lopullinen summa perustuu arvioon, mutta tarkempia laskelmia oltaisiin tekemässä.

**Mistä kunnallisteknisten palveluiden määrärahaylitykset johtuivat?
Onko päällystettyjen teiden osuutta mahdollisuutta lisätä nykyresursseilla?
Mitkä ovat suunnitelmat korjausvelan lyhentämiseksi?**

Maankäyttöpalvelut

Maankäyttöpalvelujen päämääränä on aikaansaada sellainen kaupunkirakenne ja tonttitarjonta, joka luo edellytykset menestyvälle elinkeinoelämälle ja viihtyisälle sekä turvalliselle asumiselle.

Maankäyttöpalveluiden osalta talousarvion mukaisesti asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Ilmakuva Savonrannalta

Toimitilapalvelut

Toimitilapalveluiden tehtävänä on tuottaa rakennusten käyttäjille keskitetyt kiinteistöpalvelut, sekä kaupungin keskitetyt ruoka- ja siivouspalvelut.

Talousarvion mukaisesti asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Tunnuslukujen vertailua on tehty verokkikuntien kiinteistötunnuslukuihin vertaamalla.

Kiinteistöjen korjausvelkasaldo vuoden 2019 lopussa oli 12 M€. Summa on hiukan pienentynyt vuoden takaisesta. Tilojen kuntotaso on hyvällä tai tyydyttävällä tasolla. Sisäilmahaasteita on edelleen ja sisäilmaongelmien takia käyttökiellossa on yksi koulukiinteistö.

Rakennusvalvontapalvelut

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista siten, että rakentaminen täyttää sille maankäyttö- ja rakennuslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset. Rakennusvalvonta myös kehittää ja ylläpitää rakennusvalvonnan toimintoja osana rakentamisen kokonaisohjausta kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Talousarvion mukaisena, toiminnallisena tavoitteena ollut palvelujen ylläpito vähintään entisellä tasolla on toteutunut. Myös sähköisen lupajärjestelmän käyttöönotto on toteutunut suunnitellusti.

Ympäristönsuojelupalvelut

Ympäristönsuojelupalveluiden tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua kaupungissa lakien ja niiden perusteella annettujen säädösten mukaisesti. Lainsäädäntömuutokset ovat tuoneet yksikölle lisätehtäviä.

Henkilöstön riittämättömyys näkyy ympäristönsuojelupalveluissa, jonka vastuulle kuuluu lakisäätteisiä palveluja. Talousarvion mukaisesti asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin. Rajallisten henkilöresurssien takia tavoitteista jäi toteutumatta Kestävän kehityksen ja Agenda 21 toimintaohjelmien, sekä kaupungin ympäristönsuojeluohjelmien yhdistämisen ja päivittämisen aloittaminen.

Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti 25.9. 2019 § 162 jätevesien käsittelylaitteiden saneerausta koskevasta soveltamisohjeen muutoksesta kantovesipaikoissa. Tämä tapahtui noin kuukausi ennen ympäristönsuojelulain määräämää saneerausveloitteen takarajaa. Moni rantasaunan omistaja oli ehtinyt teettää kalliin puhdistusjärjestelmä saneerauksen ennen lautakunnan päätöstä.

**Miksi lautakunta teki päätöksen soveltamisohjeen muutoksesta niin myöhään?
Kohdeltiinko rantasaunojen omistajia lautakunnan mielestä yhdenvertaisesti?
Miten turvataan ympäristönsuojelupalveluiden lakisäätteisten velvoitteiden
hoitaminen tulevaisuudessa?**

Savonlinnan Vesi

Savonlinna Vesi huolehtii toiminta-alueellaan asiakkaittensa vesihuollon järjestämisestä. Palveluun kuuluu veden hankinta, puhdistus ja jakelu sekä jäteveden puhdistus. Lisäksi Savonlinnan Vesi huolehtii kaupungin hulevesiverkostosta.

Vanhoissa verkostoissa piilee mittava korjausvelka, mikä on suuri huolen aihe. Jos esimerkiksi vuosien 1950-1979 aikana rakennetut verkostot saneerattaisiin täydellisesti, olisi korjausvelka 25,4 M euroa. Laskelmassa eivät ole mukana laitokset ja pumppaamot.

Lisäksi korjausvelkaa on paljon myös suurelta osin ikääntyneessä hulevesiverkostossa.

Vesi- ja viemäriverkoston tunnuslukuja:

	TP 2019
Talousvesiverkoston pituus	265 km
Jätevesiviemäriverkoston pituus	264 km
Hulevesiviemäriverkoston pituus	110 km

(Lähde TP 2019)

**Onko hulevesiverkoston todellisesta kunnosta ajankohtaista tietoa?
Mikä on hulevesiverkoston kokonaiskorjausvelan suuruus?
Onko hulevesiverkoston korjausvelan vähentämiseksi suunnitelmia?**

Konsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto asettaa tavoitteet konserniyhteisöille. Konsernin toimintaa ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje, joka on päivitetty vuonna 2018.

Merkittävimpana tavoitteena on kaupungin konsernitaseessa olevan yli 10 M€ suuruisen alijäämän kattaminen. Valtuuston valtuuttamia konserniyritysmyyntejä ei toteutunut vuonna 2019. Positiivista oli, että valtion tuki (=lainojen purkuakordit) nousi 90 %:iin vuonna 2019.

Savonlinnan Vuokratalot Oy

Yhtiö jatkaa talouden tervehdyttämistä sopeutusohjelman mukaisesti. Tyhjien asuntojen purku jatkui edelleen ja vuoden 2019 aikana purettiin yhteensä 130 asuntoa. Savonlinnan Vuokratalojen käyttöaste oli 76,82%, kun se edellisenä vuotena oli 76%. Käyttöasteeseen tarvittaisiin pikaista paranemista. Yhtiön tulos oli -573 000 €. Varauksia purkamalla tasekirjassa tulos on 0 €.

Savonlinnan opiskelija-asunnot Oy (SAO).

Myös SAO jatkaa talouden tervehdyttämistä sopeutusohjelman mukaisesti. Käyttöaste oli 47,19%, kun se edellisenä vuotena oli 56%. Tilikauden tulos vuonna 2019 oli 1,138 M€, heikennystä edelliseen vuoteen verrattuna tuli yli miljoona euroa.

YH Itä-Savo Oy

YH-Itä-Savo Oy asetettiin selvitystilaan 26.2.2019 ja sen purkaminen oli tavoitteena saada päätökseen vuonna 2019; purkaminen siirtyi vuoteen 2020.

Kiinteistö Oy Schaumanintien Yritystalo

Yhtiön toiminta on monena vuotena ollut erittäin haasteellista ja tilikauden tulos on ollut miinuksella vuosittain. Vuoden 2019 tulos oli -1,515 M€. Tarkastuslautakunta näkee erittäin huolestuttavana jo useana vuotena peräkkäin jatkuneen tappiollisen kehityksen. Jatkoa ajatellen pitää tehdä rohkeita ratkaisuja, joilla tulos pystytään kääntämään positiiviseksi.

Miten Kiinteistö Oy Schaumanintien Yritystalon toimintaa on kehitetty?

Onko Kiinteistö Oy Schaumanintien Yritystalon talouden tervehdyttämiseksi tehty kaikki mahdolliset, realistiset toimenpiteet?

7. HENKILÖSTÖ

Yleistä

Valtuusto asetti vuoden 2019 talousarviossa tavoitteeksi kaupungin omassa palvelutuotannossa 1,8 M€ suuruiset henkilöstömenoleikkaukset. Tämä edellytti yt-menettelyn käynnistämistä helmikuussa 2019 työnantajan ja henkilöstöä edustavien ammattijärjestöjen kesken. Tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan neuvottelujen lopputulokseen päädyttiin yhteisymmärryksessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi henkilöstömenoleikkauksia koskevan neuvotteluesityksen 15.4.2019, jolla valtuuston asettamat 1,8 M€ suuruiset pysyvät leikkaukset henkilöstömenoista tullaan toteuttamaan vuoteen 2022 mennessä.

Savonlinnan kaupungin henkilöstömäärä toimialoittain 31.12.2019 *(pl. työllistetyt työntekijät)*

	Keskushallinto	Sivistystoimiala	Tekninen toimiala	Koko kaupunki
Vakinaiset	82	587	241	910
Määräaikaiset	17	108	13	138
Yhteensä	99	695	254	1048

(Lähde TP 2019)

Savonlinnan kaupungin henkilöstömäärä 31.12. vuosina 2013-2019 *(pl. työllistetyt työntekijät)*

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Muutos ed. vuodesta
Vakinaiset	1138	1122	1073	992	907	900	910	+10
Määräaikaiset	229	192	197	201	181	182	138	-44
Yhteensä	1367	1314	1270	1193	1088	1082	1048	-34

Kuntaliitostilanteesta 31.12.2012 henkilöstömäärä (1387) on vähentynyt yhteensä -339 henkilöä. Vähennys sisältää v.2016 27 hlöä, jotka siirtyivät sivistystoimialalta liikkeen luovutuksella Touhula VarhaiskasvatusOy:lle sekä sosiaalipalvelun 78 hlön siirtymisen Itä-Savon sairaanhoitopiiriin Ky:lle vuoden 2017 alusta.

(Lähde TP 2019)

Yhtenä henkilöstöä koskevana tavoitteena oli koulutussuunnitelmien toteuttaminen. Tavoitteena oli, että toteutuneiden koulutuspäivien määrä olisi vähintään 1,5 pv/htv. Työyksikkö-, toimiala- ja koko kaupunki tason koulutussuunnitelmat on laadittu ja käsitelty yhteistyötoimikunnassa, toteutuneiden koulutuspäivien määrä oli 1,69 pv/htv. Tarkastuslautakunnan mielestä henkilökunnan koulutukseen on tärkeää panostaa, koska se heijastuu suoraan työntekijöiden ammattitaitoon.

Henkilöstöjohtamisen kehittämistoimenpiteet ovat käynnissä ja työhyvinvointikyselyn työyksikkökohtaiset kehittämissuunnitelmat on laadittu alkuvuodesta 2019.

Työhyvinvointi ja poissaolot

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön terveysperusteiset poissaolot laskivat toista vuotta peräkkäin ja olivat 14,7 kalenteripäivää / henkilötyövuosi, mikä on alle kuntien keskiarvon. Vuonna 2018 vastaava luku oli 15,2 ja vuonna 2017 16,8. Palvelussuhteessa olleen koko henkilöstön terveysperusteisia poissaoloja oli yhteensä 16 444 kalenteripäivää.

Tarkastuslautakunnan tietoon on tullut, että vuoden 2019 aikana kaupungin työterveyshuolto ei toiminut toivotulla tavalla. Työterveyslääkärin vastaanotolle pääsyssä oli viivettä. Toivottavasti tilanteeseen saadaan korjaus, kun palvelut on kilpailutettu vuoden 2020 aikana.

Huoli henkilöstön jaksamisesta on kasvanut. Kuten jo useana vuonna aiemmin, tarkastuslautakunta näkee edelleen, että henkilöstön jaksamiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Henkilöstön vähentyessä jäljelle jäävien työntekijöiden työtaakka kasvaa ja rasitus lisääntyy. Vaikka terveysperusteiset poissaolot ovatkin laskeneet, ovat pitkät sekä mielenterveysperusteiset poissaolot lisääntyneet. Tämä kertonee osaltaan työn kuormittavuuden kasvamisesta.

Tarkastuslautakunnan mielestä työhyvinvointiin on satsattava, sekä työnohjaukseen tulee kiinnittää enemmän huomiota.

**Millainen riski henkilöstön kuormittavuus on?
Miten turvataan työterveyshuollon toimivuus jatkossa?
Miksi kehityskeskustelut eivät ole toteutuneet 100%?**

8. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tilikauden 1.1.-31.12.2019 tulos on 6 M€ alijäämäinen ja vuoden 2019 lopussa kaupungin taseessa on kertynyttä alijäämää noin 9,7 M€.

Kuntalain 115§:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnan on laadittava talouden tasapainotussuunnitelma. Savonlinnan kaupunkia koskee talouden tasapainotusvaatimus.

Valtuuston päättämät tasapainotustoimenpiteet saavutettiin vuonna 2019. Henkilöstö- ja toimintamenoja leikattiin yhteensä 519 000 euroa kaupungin omassa palvelutoiminnassa. Leikkauksista henkilöstömenojen osuus oli 300 000€.

Kaupungin taloudellisen tasapainon saavuttaminen edellyttää valtuuston asettamien sopeuttamistoimenpiteiden toteutumista. Vuosille 2020-2022 on suunniteltu 1,5 M€ henkilöstömenoleikkaukset ja muut toimintamenoleikkaukset 4 M€, mistä Sosterille on kohdennettu 3 M€.

Konsernin toimintaan liittyy edelleen suuria riskejä. Vuodesta 2017 alkaen kunnat voivat joutua kriisikuntamenettelyyn myös konsernitaseeseen kertyneen alijäämän tai konsernitilinpäätöksestä lasketavien tunnuslukujen perusteella. Jos kriisikuntakriteerit täyttyvät kuntakonsernin osalta, arviointinettely käynnistetään, vaikka peruskunnan osalta kriteerit eivät täytyisikään. Konsernin tilikauden alijäämä oli 8,2 M€.

Suurimmat konserniriskit liittyvät tällä hetkellä Kiinteistö Oy Schaumanintien Yritystalon, Savonlinnan Yritystilat Oy: ja Savonlinnan Hankekehitys Oy: toimintaan ja talouteen. Konserniin sisältyy tilinpäätöksessä esitetyn arvion mukaan noin 8 M€ suuruiset kiinteistöriskit (Puistokatu 5 ja Schaumanintie).

Koronaviruspandemian vaikutukset

Maailmanlaajuinen COVID-19 koronaviruspandemia aiheutti sen, että valtioneuvosto julisti Suomeen poikkeustilan 18.3.2020 alkaen. Koulut ja julkiset tilat on ollut käytännössä suljettuina ja valmiusla-keja on otettu käyttöön. Kuntaliiton maaliskuussa 2020 antaman arvion mukaan pandemian vaikutus kuntatalouteen tulisi olemaan 1,5 miljardin euron luokkaa.

Ennusteiden mukaan Savonlinnan soite-menot lisääntyvät arviolta n. 5 M€ ja verotulot vähenevät 6 M€. Mikäli valtio ei osoita kunnille tukea pandemian aiheuttamien soite-menojen kasvamiseen ja verotulopohjan vähenemiseen, edellyttäisi tämä mahdollisesti n. 3 %-yksikön kunnallisverokorotusta vuodelle 2021. Pandemian aiheuttamia kokonaiskustannuksia ei tässä vaiheessa voi tietää.

9. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA SEKÄ KONSERNIVALVONTA

Arvio kaupungin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on esitetty tasekirjan sivuilla 22 - 25. Kaupunginhallitus toteaa selonteossa, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havaintojen perusteella toiminnassa ei ole ollut vakavia ongelmia tai puutteita eikä merkittäviä riskejä ole realisoitunut.

Vuonna 2019 riskikartoitukset toteutettiin toimiala/tulosaluetasolla ja jatkossa ne päivitetään vuosittain. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä sitä, että riskikartoitukset on tehty vuoden aikana.

Tarkastuslautakunta esittää, että jatkossa riskitekijöissä tulisi huomioida myös ympäristöriskit, koska niitä ei ole nyt mainittu.

Toimitilaturvallisuutta on kehitetty hankkimalla uusi avaintenhallintajärjestelmä ja sähkölukitus vuonna 2019. Myös usean vuoden ajan kehityskohteena ollut sopimushallintaa kehitettiin edelleen.

Konsernivalvonnassa on tapahtunut kehitystä parempaan suuntaan, silti haasteita riittää.

**Miten riskienhallinta on juurrutettu kiinteäksi osaksi toimialojen
ja työntekijöiden arkielämän toimintaa?
Tulisiko jatkossa riskitekijöissä huomioida myös ympäristöriskit?**

10. YHTEENVETO

Kaupungin talous oli vielä vuonna 2017 ylijäämäinen, mutta vuodesta 2018 talous lähti kuitenkin uudelleen alijäämäkierteeseen. Kaupungin tasealijäämä oli vuoden 2019 lopussa 9,7 M€.

Kaupungin tulojen kasvattamiseen ei ole suuria mahdollisuuksia. Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit ovat kuntalaisten näkökulmasta korkeat. Vuonna 2019 Savonlinnan tuloveroprosentti oli 22,25, joka on maamme toiseksi korkein.

Vuoden 2019 aikana käytiin yt-neuvottelut. Henkilöstö väheni yhteensä 34:llä henkilöllä. Jäljellä jäävän henkilöstön työkuorma kasvaa ja jaksamisessa on haasteita. Vähenevä henkilöstö on kaupungille ja palvelujen tuottamiselle riski. Voidaanko pienenevällä henkilöstömäärällä turvata laadukkaat palvelut kuntalaisille myös jatkossa? Riskinä on myös hyvän osaamisresurssin ja hiljaisen tiedon häviäminen kaupunkiorganisaatiosta.

Kestävän kehityksen strategian edistämiseksi tarkastuslautakunta suosittelee huomioimaan ilmaston muutoksesta johtuvat vaikutukset jatkossa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menot rasittavat kaupungin taloutta jatkossakin, mikä johtuu väestön vähenemisestä ja ikääntymisestä. Koronaviruspandemian aiheuttamasta kriisistä ja lisäkustannuksista on tulossa erittäin suuri haaste.

Haasteista huolimatta tarkastuslautakunta näkee kaupungin tulevaisuudessa positiivista viirettä. Kaupungillamme on paljon mahdollisuuksia, kun ne osataan ottaa käyttöön.

Tarkastuslautakunta on kuulemisissaan saanut tietoa kaupungin toiminnoista ja kehittämistä kaipaavista asioista. Kuulemiset ovat toteutuneet luottamuksella ja erittäin hyvässä hengessä. Kiitos kaikille kuulemistilaisuuksiin ja tarkastuslautakunnan työhön osallistuneille. Kiitos myös kaikille kaupungin työntekijöille ja luottamushenkilöille arvokkaasta työpanoksestanne Savonlinnan kaupungissa vuonna 2019.

11. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää kaupunginhallitukselta lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Lausunnon tulee olla valtuuston käsiteltävänä viimeistään kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä.

Savonlinnassa 26.5.2020

Markku Nousiainen, puheenjohtaja

Esa Valkonen, varapuheenjohtaja

Stephen Condit

Tapani Hannonen

Mikko Jantunen

Merja Kiesiläinen

Marjut Loikkanen

Marja Sisko Nousiainen

Timo Pulkkinen

Teija Ronkanen

Eeva Vuorinen